

DOI: <https://doi.org/10.28925/1609-8595.2025.1.1>

УДК 378.6:378.4(73):37.091.212.3+331.548+364.422

Марія Братко

<https://orcid.org/0000-0001-7162-2841>

доктор педагогічних наук, професор,
професор кафедри освітології
та психолого-педагогічних наук,
Факультет педагогічної освіти,
Київський столичний університет імені Бориса Грінченка,
бул. І. Шамо 18/2, 02154, Київ, Україна
m.bratko@kubg.edu.ua

Людмила Хоружа

<https://orcid.org/0000-0003-4405-4847>

доктор педагогічних наук, професор,
завідувач кафедри освітології
та психолого-педагогічних наук,
Факультет педагогічної освіти,
Київський столичний університет імені Бориса Грінченка,
бул. І. Шамо 18/2, 02154, Київ, Україна
l.khoruzha@kubg.edu.ua

ОСОБЛИВОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ СТУДЕНТСЬКИХ СЕРВІСІВ В УНІВЕРСИТЕТАХ США

Статтю присвячено аналізу різновидів і особливостей діяльності студентських сервісів в університетах США. Показано, що розвиток вищої освіти в Сполучених Штатах Америки відбувався в умовах постійного зростання контингенту студентів та посилення вимог до доступності й якості освіти. У відповідь на ці виклики сформувалася сфера студентських сервісів (Student services або Student affairs) – комплекс допоміжних програм, послуг і заходів, спрямованих на підтримку академічного, соціального та особистісного розвитку студентів, які здійснюють академічне консультування, фінансову допомогу, психологічну підтримку, надають кар'єрні послуги, сприяють розвитку лідерства, підтримують міжнародних студентів, організують спортивні активності. З'ясовано, що своєю сукупністю студентські сервіси утворюють комплексну інституційну екосистему, яка підтримує здобувачів освіти академічно, соціально та професійно. Досліджено історичні засади становлення сфери студентських справ. Встановлено, що базові принципи цих сервісів, викладені у фундаментальних документах «The Student Personnel Point of View» (1937, 1949), які передбачають цілісний підхід до формування особистості здобувачів освіти. Проаналізовано функціональну різноманітність студентських сервісів у США та їхній вплив на рівень академічної успішності, соціальної інтеграції та професійної підготовки студентів. Акцентовано увагу на необхідності вивчення механізмів інтеграції окремих елементів американської моделі підтримки студентів (наприклад, центрів академічного успіху, кар'єрних центрів, фінансової підтримки) в українську освітню практику з урахуванням національних реалій і потреб студентів.

Ключові слова: академічна підтримка, академічний і соціальний розвиток, вища освіта США, кар'єрні центри, студентські сервіси, студентські справи, фінансова допомога, центри академічного успіху.

ВСТУП

Вища освіта – це потужний інструмент трансформації, який формує людський капітал та сприяє розвитку суспільства. Широкомасштабні заклики до підвищення рівня освіти в Сполучених Штатах Америки підкреслюють необхідність вивчення та покращення доступу до коледжів та університетів, а також успішності в них. Політичні лідери пов'язують рівень освіти з економічною конкурентоспроможністю, а лідери державного та приватного секторів вважають освіту важливою для індивідуального та суспільного розвитку. Упродовж трьох століть становлення та розвитку післяшкільної освіти рівень охоплення молоді вищою освітою в США суттєво змінився. Якщо в період з 1700 по 1900 рр. менш ніж 5% американців віком від 18 до 22 років навчалися в коледжах, то у ХХ ст. цей показник почав стрімко зростати. Між двома світовими війнами кількість студентів досягла 20%, у 1960 р. – 33%, а у 1970-х рр. перевищила 50%. Цей процес тривав і в останні десятиліття ХХ ст., коли перспектива загального доступу до післяшкільної освіти стала важливою частиною національного порядку денного (Grow, 1970).

У ХХІ ст. пік чисельності здобувачів вищої освіти припала на 2010 р. Вона становила понад 21 млн. осіб, а саме – 21019438 осіб. В останнє десятиріччя зберігається тенденція, що вищу освіту в США здобувають близько 20 млн. осіб. (Hanson, 2024). Ця тенденція свідчить про перехід від вибіркової моделі вищої освіти, доступної лише вузькому колу осіб, до масової системи, що стала невід'ємним складником суспільного розвитку та державної освітньої політики.

Зростання доступу до вищої освіти дозволяє більшій кількості громадян вступати до університетів і коледжів, проте сам факт зарахування не гарантує високих академічних результатів, успішного завершення навчання та отримання диплома. Здобуття вищої освіти вимагає значних зусиль, натхнення та підтримки, а низка чинників – таких, як соціальне походження, фінансові труднощі, сформованість навичок навчання, особисті проблеми тощо – можуть істотно впливати на якість академічних результатів здобувачів освіти та ускладнювати процес завершення навчання.

У зв'язку з цим заклади післяшкільної освіти в США системно працюють над вирішенням проблем, пов'язаних із утриманням студентського контингенту та підвищенням академічної успішності здобувачів освіти. Політичний тиск та фінансові реалії, які вимагають досягати більшого за менших витрат, змушують керівників закладів шукати ефективні механізми залучення та підтримки студентів з усіх груп та верст населення, які мають потенціал до успішного навчання. Для того щоб студенти могли повністю реалізувати свій потенціал, необхідно створити сприятливі умови для їхнього всебічного розвитку. Це передбачає не лише надання якісної професійної освіти, а й забезпечення підтримки з боку викладачів, психологів та інших фахівців.

Саме тому американські університети пропонують широкий спектр студентських сервісів, спрямованих на підтримку академічного, соціального та особистісного розвитку студентів. До цих послуг входять академічне консультивання, кар'єрні центри, медичне обслуговування, психологічна підтримка, житлові програми та численні студентські організації, що сприяють адаптації та успішності студентів у процесі навчання. Розбудовуючи студентські сервіси, що включають різноманітні програми та послуги, узгоджують їх з місією закладу освіти, його масштабами й культурою, аби вони відповідали потребам здобувачів освіти та сприяли розвитку закладу.

У США налічується понад 4000 акредитованих закладів вищої освіти, які суттєво різняться за формами фінансування (державні, приватні, конфесійні, комерційні), типами освітніх програм (від сертифікатних до докторських) та особливостями студентського контингенту. Основними типами закладів післяшкільної освіти у США є коледжі громад (*Community Colleges*), комплексні університети (*Comprehensive Institutions*), дослідницькі

університети (*Research Universities*), коледжі вільних мистецтв (*Liberal Arts Colleges*), жіночі коледжі (*Women's Colleges*), заклади з переважно етнічними меншинами (*Minority-Serving Institutions – Tribal Colleges and Universities*), онлайнві заклади (*Online Institutions*) (Carnegie Elective Classifications, 2024). Місія, тип й ідентичність закладу формують внутрішню культуру університету, впливають на пріоритети в навчанні та позааудиторній діяльності, а відтак визначають досвід студентів. Різноманітність типів університетів у США зобов'язує фахівців зі студентських справ адаптувати свій підхід до кожного конкретного середовища, водночас спираючись на усталені цінності.

Дослідження особливостей діяльності студентських сервісів в американських університетах є важливим з кількох причин. Насамперед американський досвід може допомогти у вдосконаленні існуючих та створення нових моделей підтримки здобувачів освіти в українських закладах вищої освіти, що сприяють підвищенню академічної успішності та соціальної інтеграції. Крім того, Україна прагне гармонізувати свою систему вищої освіти з міжнародними стандартами, а досвід США може стати взірцем для реформування відповідних сервісів і розширення академічної мобільності. Ще один важливий аспект пов'язаний з тим фактом, що в умовах воєнного стану особливо актуальним є американський досвід психологічної підтримки, академічного консультування та соціальної адаптації студентів. Крім того, налагоджена робота кар'єрних центрів у США може допомогти українським закладам вищої освіти підвищити конкурентоспроможність випускників. Нарешті в контексті цифрової трансформації освіти варто вивчати американські онлайн-сервіси та цифрові платформи, які покращують взаємодію зі студентами.

Таким чином, аналіз американської моделі студентських сервісів відкриває нові можливості для вдосконалення роботи зі здобувачами освіти, зміцнюючи конкурентоспроможність українських університетів та їхню інтеграцію в міжнародний освітній простір.

Аналіз останніх досліджень. В українськомовному науковому дискурсі є достатньо праць, предметом дослідження яких є особливості вищої освіти у США та управління нею (М. Братко, О. Заболотна, О. Зіноватна, Л. Кнодель, С. Калашнікова, І. Козубовська, І. Литовченко, Л. Сідун, О. Стойка, О. Тарасова, С. Федоренко, Н. Чорна, М. Шутова); проблема забезпечення якості вищої освіти в США (Н. Авшенюк, І. Козубовська). Разом з тим, практично відсутні системні дослідження діяльності студентських сервісів в університетах США. Побіжно про них йде мова у монографії О. Козьменко (2020) «Підготовка успішної людини в закладах вищої освіти США (друга половина ХХ – початок ХХІ століття)». Також є окремі публікації, які презентують результати дослідження окремих напрямів діяльності студентських сервісів: «Досвід роботи студентських центрів успіху в США» (Козьменко, 2019), «Технології підтримки здобувачів освіти в Центрах академічного успіху в університетах США» (Братко, 2022), «Особливості діяльності центрів академічної успішності в університетах США» (Цимбалюк, 2023), «Центри академічної успішності в університетах США в історичній перспективі та в умовах сьогодення» (Литовченко, Лавриш, Чугай, Зеліковська, 2024), «Кар'єрні центри в університетах США: феномен, засади, функціонування» (Братко, Шкурат, 2024).

Комплексне уявлення про функціонал підрозділів студентських справ в американських університетах та їхній вплив на успішність студентів можна сформулювати, познайомившись з англійськими виданнями, зокрема авторства Schuh et al. (2011), N. Zhang (2024), а також тематичними публікаціями в американських журналах «The Journal of Higher Education», «The Review of Higher Education», «Research in Higher Education», «Journal of College Student Development», «Higher Education: Handbook of Theory and Research» та «Higher Education», які мають найвищий престиж, цитування та рівень довіри серед науковців та викладачів вищої

освіти у США (Bray, Major, 2011) та спеціалізованому журналі «Journal of Critical Scholarship on Higher Education and Student Affairs».

На окрему увагу заслуговує публікація А. Patton (2016) «Who Wrote the Books: A History of the History of Student Affairs». У ній авторка досліджує розвиток історіографії студентських справ, аналізуючи, як формувалася та еволюціонувала ця галузь знань. Вона розглядає ключові публікації та авторів, які зробили вагомий внесок у документування й інтерпретацію історії студентських справ, а також аналізує вплив соціальних, культурних і політичних чинників на формування цієї дисципліни. А. Patton (2016) наголошує на важливості критичного підходу до вивчення історії студентських справ, закликаючи до більш інклюзивного та різноманітного представлення голосів і перспектив у цій сфері.

Метою статті є аналіз різновидів та особливостей діяльності студентських сервісів в університетах США як осередків академічного і соціального розвитку здобувачів освіти.

МЕТОДОЛОГІЯ

Методологічну основу дослідження становить порівняльно-історичний підхід, що дає змогу висвітлити становлення та розвиток студентських сервісів у системі вищої освіти США в динаміці. Для досягнення мети статті здійснено контент-аналіз наукових публікацій та нормативних документів англomовного дискурсу. Системний підхід дозволив виокремити структурні компоненти студентських сервісів і визначити їхні ключові характеристики. Результати верифікувалися критичним осмисленням, що уможливило висновки про можливість реалізації американської моделі в українських університетах.

РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ

Студентські сервіси (*Student services* або *Student affairs*) в університетах США – це комплекс допоміжних програм, послуг і заходів, спрямованих на підтримку академічного, соціального та особистісного розвитку студентів (Schuh et al., 2011). Вони охоплюють широкий спектр діяльності: від сприяння адаптації першокурсників і підтримки в навчальному процесі до надання консультацій з питань кар'єри, фінансової допомоги, психологічної підтримки та розвитку лідерських навичок. В англomовній науковій літературі студентські сервіси вважаються невід'ємною частиною цілісного освітнього досвіду й одним з ключових чинників, який впливає на збереження контингенту студентів, що в англomовній традиції маркується як утримання студентів (*student retention*), академічний успіх (*academic success*), успішне завершення освіти та отримання відповідного диплому (*successful completion of university studies and the attainment of a degree*) (Zhang, 2024).

У своїй сукупності студентські сервіси утворюють комплексну інституційну екосистему, що підтримує здобувачів освіти не лише академічно, а й соціально та професійно. Працівники сфери студентських справ відіграють провідну роль у формуванні дружнього та інклюзивного середовища на кампусі. Вони найчастіше взаємодіють зі здобувачами освіти, зокрема з різними соціальними ідентичностями та походженням, тому допомагають їм розуміти одне одного й навчатися через спілкування.

Становлення та розвиток студентських сервісів значною мірою визначали ключові документи, що окреслювали її професійні принципи, стандарти та виклики вищої освіти в різні періоди.

Документ «The Student Personnel Point of View», опублікований Американською радою з освіти (American Council on Education, ACE) у 1937 р. та оновлений у 1949 р., став наріжним каменем для розвитку сфери студентських справ у закладах вищої освіти США (American Council on Education, 1937; 1949). Його основна ідея полягала в тому, що освіта має сприяти

всєбічному розвитку особистості студента, а не обмежуватися виключно академічними знаннями. Документ підкреслював важливість підтримки емоційного, соціального, фізичного та морального благополуччя студентів, а також необхідність створення умов для їхньої самореалізації. У ньому було окреслено основні завдання студентських служб, які мали допомагати студентам адаптуватися до навчального середовища, долати особисті труднощі та ефективно інтегруватися в суспільство. Важливими аспектами також стали індивідуалізований підхід до студентів, професійна підготовка фахівців у сфері студентських справ та використання досліджень для вдосконалення практики.

В оновленій версії 1949 р. особливу увагу приділено рольовій моделі студентського розвитку, важливості демократичних цінностей у вищій освіті та необхідності врахування соціально-економічних змін, які впливали на студентів. Цей документ заклав ідеологічні та методологічні основи для подальшого розвитку професійних стандартів у сфері студентських справ, значною мірою вплинувши на створення професійних організацій, навчальних програм і дослідницьких ініціатив у цій галузі (Roberts, 2012).

У 1975 р. було опубліковано три ключові документи, що сформували професійні принципи сфери студентських справ: «Student Development Services in Postsecondary Education», «Tomorrow's Higher Education (T.H.E.) Phase II: A Student Development Model for Student Affairs» та «The Future of Student Affairs». Вони закріпили ідеї, вперше викладені у «The Student Personnel Point of View» (American Council on Education, 1937, 1949), зокрема розвиток особистості студентів, повагу до їхньої гідності та необхідність досліджень для покращення практики (Evans & Reason, 2001).

У 1979 р. було створено Council for the Advancement of Standards in Higher Education (CAS), яка розробила стандарти ефективної роботи студентських служб. Перше зведення професійних стандартів, що охоплювало 16 функціональних напрямів, з'явилося у 1986 р. Паралельно значно зросла кількість магістерських програм з підготовки фахівців у цій сфері (Ewing & Stickler, 1964; Kruempel, 1990).

Подальші ініціативи викликали дискусії щодо ролі студентських служб у контексті економічних та соціальних змін. Так, у 1983 р. National Commission on Excellence in Education опублікувала звіт «A Nation at Risk», що критикував падіння рівня освіти, стандартизованих тестових результатів та вплив мультикультуралізму (National Commission on Excellence in Education, 1983). У 1989 році L. Cheney ініціювала ще один звіт – «50 Hours: A Core Curriculum for College Students», який пропонував змістити фокус на досягнення США та Західної Європи (Cheney, 1989). Документи «A Nation at Risk» та «50 Hours» викликали дискусії щодо ролі різноманітності та інклюзії у вищій освіті, а також поставили під сумнів розширення адміністративного персоналу, зокрема у сфері студентських справ, на тлі повільного зростання кількості викладачів (National Association of Scholars, 2008).

Відтак, еволюція сфери студентських сервісів демонструє баланс між гуманістичними цінностями студентського розвитку та вимогами ефективності й підзвітності в сучасній вищій освіті.

Сучасна діяльність студентських сервісів є складною, багатовимірною та охоплює підтримку здобувачів освіти на всіх етапах їхньої академічної траєкторії: від моменту подання заявки на вступ до закладу вищої освіти й аж до завершення навчання та подальшої професійної адаптації. Упродовж історичного розвитку цієї сфери її представників позначали різними термінами, зокрема: студентський персонал (*student personnel*), студентські служби (*student services*), розвиток студентів (*student development*), адміністрування студентських справ (*student affairs administration*), освіта у сфері студентських справ (*student affairs education*) тощо. Водночас, незважаючи на розмаїття термінологічних підходів, ключовим залишається той факт, що більшість закладів вищої освіти мають спеціалізовані підрозділи та професійні кадри,

діяльність яких спрямована на всебічний розвиток студентів поза межами формальної навчальної програми (Schuh et al., 2011).

Ключові принципи діяльності студентських сервісів базуються на розумінні ролі та мети вищої освіти, природи студентів та процесу навчання. Консенсусу щодо цих питань у сфері студентських справ поки що немає, проте історичний аналіз засвідчує спільні уявлення про головні завдання та цілі. Цінності впливають із базових принципів. Дослідники наводять різні переліки цінностей, проте в більшості робіт виділяють альтруїзм, доброту, рівність, естетику, свободу, людську гідність, справедливість, правду й спільноту (community) як фундаментальні для сфери студентських справ (Young, 1996).

Розглянемо основні напрями діяльності та функції студентських сервісів. Це насамперед *академічна підтримка здобувачів освіти*. Вона передбачає академічне консультування (*Academic advising*) – допомогу студентам у виборі навчальних курсів, плануванні траєкторії навчання, вирішенні питань із навчальним навантаженням. А також університетські центри академічного успіху (*Academic success centers, Learning assistance centers, Tutoring and learning centers*), діяльність яких спрямована на підвищення академічної успішності шляхом надання консультативних, тьюторських, менторських послуг, організації тренінгів з навчальних стратегій, розвиток навичок письма, критичного мислення, тайм-менеджменту та інших ключових компетентностей (Arendale, 2010).

Другим важливим напрямком діяльності студентських сервісів є *соціальна та психологічна підтримка учасників освітнього процесу*. Вона включає:

- психологічне консультування (*Counseling services*) – надання психологічної допомоги у розв'язанні особистих, емоційних чи психологічних проблем, консультування щодо ментального здоров'я, підтримку під час стресових ситуацій та криз;
- допомогу студентам з інвалідністю (*Disability services*), зокрема, адаптацію навчального середовища, забезпечення додаткових ресурсів та послуг (наприклад, технологій доступності, розумних пристосувань та модифікацій) для рівних можливостей здобуття освіти (Abreu et al., 2016; Lightner et al., 2012).

Допомога студентам з інвалідністю є затребуваною та необхідною, оскільки згідно з дослідженнями більше ніж один з десяти студентів вищої школи у США стикається з академічними проблемами, пов'язаними зі здоров'ям (Lombardi et al., 2018).

Професійна орієнтація та кар'єрні послуги – це ще один важливий напрям діяльності студентських сервісів. Кар'єрні центри (*Career services / Career centers*), діяльність яких спрямована на допомогу здобувачам освіти в переході від навчання до кар'єри, є одним із унікальних феноменів у структурі університетів та коледжів США (Vinson, Reardon & Bertoch, 2014). Професійна орієнтація та кар'єрні послуги відіграють важливу роль у формуванні траєкторії професійного розвитку студентів. Зокрема, кар'єрні центри (*Career services* або *Career centers*) надають вичерпну інформацію про ринок праці та можливості працевлаштування, організовують тренінги з написання резюме й супровідних листів, а також проводять ярмарки вакансій (*Career fairs*) та мережеві заходи (*Networking events*). Такі активності сприяють кращій поінформованості здобувачів освіти і зміцнюють їхні навички самопрезентації перед потенційними роботодавцями. Окрім того, стажування (*Internships*) та кооперативні програми (*Co-op programs*) пропонують безпосередній доступ до реального професійного середовища, що дозволяє здобути досвід роботи за фахом ще під час навчання і сформувані важливі практичні компетентності (Братко & Шкурат, 2024).

Інституційні чинники, як-от якість навчальних програм, кваліфікація викладачів та адміністративна підтримка, здатні створити сприятливе середовище для реалізації студентського потенціалу. Зокрема, забезпечення можливостей для індивідуальних

консультацій, науково-дослідницької роботи та розвитку кар'єрної орієнтації є умовою формування успішної академічної траєкторії студента (Pascarella & Terenzini, 2005).

Доступ до вищої освіти та її результати часто залежать від соціально-економічного статусу студентів. Студенти з менш забезпечених сімей стикаються з численними перешкодами на шляху до здобуття якісної освіти, включаючи фінансові труднощі, обмежений доступ до ресурсів та підтримки, а також системні бар'єри, які обмежують їхні можливості для успіху. Однак соціально-економічний статус не повинен обмежувати можливість розкриття академічного потенціалу особистості, тому в післяшкільній освіті в США активно запроваджується фінансова підтримка різного рівня.

Фінансова підтримка здобувачів освіти – важливий напрям діяльності здобувачів освіти. Зазвичай в університеті є Офіс фінансової допомоги (*Financial Aid Office*), який проводить консультації зі студентами щодо видів доступної допомоги та умов отримання; адмініструє внутрішні та зовнішні стипендійні програми; супроводжує процес оформлення грантів і навчальних кредитів, контролює виплати й дотримання правил.

Фінансова допомога (*Financial Aid*) є одним із ключових студентських сервісів в університетах США, оскільки вона безпосередньо впливає на доступність вищої освіти та академічний успіх студентів. До основних форм фінансування належать стипендії (*Scholarships*), гранти (*Grants*), кредити на навчання (*Student Loans*) і програма «Work-Study». Стипендії зазвичай надаються за високі академічні, спортивні чи творчі досягнення, тоді як гранти орієнтовані переважно на студентів із низьким та середнім рівнем доходу і не вимагають повернення коштів. Кредити на навчання можуть бути державними або приватними: державні часто мають нижчі відсоткові ставки, а відшкодування за ними починається після завершення навчання. «Work-Study» пропонує студентам можливість працювати на кампусі чи в партнерських організаціях і отримувати за це оплату, поєднуючи заробіток із навчальним процесом. Офіс фінансової допомоги (*Financial Aid Office*) відповідає за адміністрування усіх видів фінансування, проводить консультації зі студентами щодо вибору оптимальної форми підтримки, допомагає в оформленні заявки (*Free Application for Federal Student Aid – FAFSA*), контролює виплати й дотримання умов позик та грантів. Така комплексна система фінансової допомоги дозволяє зробити вищу освіту більш доступною для широкого кола здобувачів, запобігаючи передчасному вибуттю з університету через фінансові труднощі (Schuh et al., 2011; Levine & Ritter, 2024).

Сервіси для міжнародних студентів є невід'ємною частиною освітнього середовища в університетах США та охоплюють широкий спектр питань – від допомоги з візовими процедурами до отримання дозволів на роботу й подальшої правової підтримки. Зазвичай цими функціями опікується офіс міжнародних студентів (*International Student Office / International Programs Office*), який надає консультації щодо візових питань, пояснює вимоги до підтримки статусу студента та правила виїзду й повторного в'їзду; допомагає з дозволами на роботу, супроводжує оформлення документів для програм СРТ (*Curricular Practical Training*) і ОРТ (*Optional Practical Training*), а також дає роз'яснення про можливість працевлаштування на кампусі й поза його межами; інформує про стипендії та гранти для іноземних студентів, допомагає оформити заявки на внутрішні та зовнішні стипендійні програми; забезпечує юридичну й правову підтримку. До додаткових послуг також належать проведення орієнтаційних сесій і тренінгів, допомога з пошуком житла, організація міжкультурних заходів та адаптація міжнародних студентів до навчального й соціокультурного середовища університету.

Розвиток лідерства та позанавчальні активності є важливим елементом студентського досвіду в американських університетах. Основними складниками тут виступають *студентські організації* (*Student Organizations*), які об'єднують студентів за спільними інтересами або

напрямами підготовки (культурні, спортивні, професійні клуби, асоціації спеціальностей). Участь у них сприяє формуванню навичок командної роботи, лідерства та ефективної комунікації.

Не менш важливу роль відіграють студентські уряди (*Student Government Associations*), через які студенти можуть брати участь в ухваленні рішень на рівні університету, відстоювати інтереси своєї спільноти та вдосконалювати управлінські й комунікаційні навички. Ці структури є частиною студентських сервісів, часто взаємодіють із адміністрацією, координують студентські ініціативи й сприяють створенню сприятливого середовища для академічного та особистісного розвитку.

Спортивні й рекреаційні послуги (Campus Recreation & Intramural Sports) у закладах вищої освіти США сприяють здоровому способу життя, соціальній інтеграції та розвитку лідерських навичок через участь у спортивних клубах, внутрішніх чемпіонатах (*intramural sports*), фітнес-програмах і тренувальних секціях. В університетах діють спеціалізовані спортивно-оздоровчі центри, які пропонують студентам різноманітні активності – від командних ігор до групових занять з фітнесу та програм на відкритому повітрі.

Професійну підтримку й стандартизацію таких програм забезпечує NIRSA – *Leaders in Collegiate Recreation*, що об'єднує фахівців і лідерів у сфері спортивно-рекреаційних послуг та сприяє обміну кращими практиками щодо ефективного розвитку фізичного й психологічного благополуччя студентів.

ВИСНОВКИ

Студентські сервіси в американських університетах є ключовим чинником академічного і соціального розвитку здобувачів освіти, їхня діяльність впливає на підвищення доступності, якості й успішності вищої освіти. Динаміка розвитку цих сервісів відображає еволюцію професійного підходу до підтримки студентів, що охоплює академічну, соціальну, психологічну та кар'єрну допомогу. Сучасна модель студентських сервісів у США характеризується розмаїттям та адаптивністю до потреб різних груп студентів, що позитивно впливає на їхню академічну успішність і залученість. Україна може скористатися цим досвідом, модернізуючи власні студентські сервіси в контексті розширення доступу, покращення якості та міжнародної інтеграції. Особливого значення набувають механізми фінансової підтримки, кар'єрного супроводу, психологічного консультування та онлайн-сервісів, що сприяють ефективному завершенню навчання й підвищують конкурентоспроможність випускників. **Подальші дослідження** можуть зосередитися на емпіричному аналізі впровадження американських практик у реаліях українських університетів. Їхні результати слугуватимуть основою для формування цілісної системи студентських сервісів, здатної гнучко реагувати на виклики сучасної освіти.

Список використаних джерел

1. Братко М. Технології підтримки здобувачів освіти в Центрах академічного успіху в університетах США. *Педагогічна освіта: Теорія і практика. Психологія. Педагогіка*. 2022. № 38 (2). С. 6–13. DOI: <https://doi.org/10.28925/2311-2409.2022.38>
2. Братко М., Шкурат Р. Кар'єрні центри в університетах США: феномен, засади, функціонування. *Педагогічна освіта: Теорія і практика. Психологія. Педагогіка*. 2024. № 42 (2). С. 20–28. DOI: <https://doi.org/10.28925/2311-2409.2024.423>
3. Козьменко О. Досвід роботи центрів успіху студентів у США. *Духовність особистості: методологія, теорія і практика*. 2019. № 93 (6). С. 139–147. DOI: <https://doi.org/10.33216/2220-6310-2019-93-6-139-147>

4. Козьменко О. І. Підготовка успішної людини в закладах вищої освіти США (друга половина ХХ – початок ХХІ століття): монографія. Северодонецьк: СНУ ім В. Даля, 2020. 289 с.
5. Литовченко І., Лавриш Ю., Чунай О., Зеліковська О. Центри академічного успіху в університетах США в історичній перспективі та умовах сьогодення. *Освіта. Інноватика. Практика*. 2024. Том 12. № 3. С. 41–47. DOI: <https://doi.org/10.31110/2616-650X-vol12i3-006>
6. Цимбалюк С. Особливості діяльності центрів академічного успіху в університетах США. *Освітологічний дискурс*. 2023. № 2 (41). С. 307–324. DOI: <https://doi.org/10.28925/2312-5829.2023.215>
7. Abreu M., Hillier A., Frye A., Goldstein J. Student experiences utilizing disability support services in a university setting. *College Student Journal*. 2016. № 50 (3). P. 323–328.
8. Allen K. E., Cherrey C. Student affairs as change agents. *NASPA Journal*. 2003. № 40 (2). P. 29–42. DOI: <https://doi.org/10.2202/1949-6605.1219>
9. American Council on Education. *The student personnel point of view*. 1937. URL: <https://www.naspa.org/articles/student-personnel-point-of-view-1937> (дата звернення: 3.02.2025).
10. American Council on Education. *The student personnel point of view*. 1949. URL: <https://www.naspa.org/articles/student-personnel-point-of-view-1949> (дата звернення: 5.02.2025).
11. American Council on Education. *Carnegie Elective Classifications: 2024 Year in Review*. 2025, January 14. URL: https://players.brightcove.net/5209582031001/experience_6786fdbd917a9fe598232f13/share.html (дата звернення: 3.02.2025).
12. Arendale D. R. Access at the Crossroads: Learning Assistance in Higher Education. *ASHE Higher Education Report*. 2010. № 35 (6). P. 1–145. DOI: <https://doi.org/10.1002/aehe.3506>
13. Bray N. J., Major C. H. Status of journals in the field of higher education. *The Journal of Higher Education*. 2011. № 82 (4). P. 479–503. DOI: <https://doi.org/10.1080/00221546.2011.11777213>
14. Cheney L. 50 hours: A core curriculum for college students. Washington, DC: National Endowment for the Humanities, 1989. 116 p. URL: <https://files.eric.ed.gov/fulltext/ED308804.pdf> (дата звернення: 5.02.2025).
15. Chickering A. W., Gamson Z. F. Seven Principles for Good Practice in Undergraduate Education. *The Wingspread Journal*. 1987. № 9. P. 1–10. URL: <https://www.lonestar.edu/multimedia/sevenprinciples.pdf> (дата звернення: 6.02.2025).
16. Evans N. J., Reason R. D. Guiding principles: A review and analysis of student affairs philosophical statements. *Journal of College Student Development*. 2001. № 42 (4). P. 359–377. URL: <https://dr.lib.iastate.edu/server/api/core/bitstreams/6c31447c-9451-4ac7-a110-c5e0344c8974/content> (дата звернення: 3.02.2025).
17. Ewing J. C., Stickler W. H. Progress in the development of higher education as a field of professional graduate study and research. *Journal of Teacher Education*. 1964. № 15 (4). P. 397–403. DOI: <https://doi.org/10.1177/002248716401500409>
18. Hanson M. College Enrollment & Student Demographic Statistics. *Education Data Initiative*. 2024. <https://educationdata.org/college-enrollment-statistics#>
19. Kruempel B. J. Attitudes of academic and student affairs administrators toward student affairs preparation programs and their accreditation. Doctoral dissertation. Ames, IA: Iowa State University, 1990.
20. Levine P. B., Ritter D. The racial wealth gap, financial aid, and college access. *Journal of Policy Analysis and Management*. 2024. № 43 (2). P. 555–581. DOI: <https://doi.org/10.1515/9780691210933>
21. Lightner K. L., Kipps-Vaughan D., Schulte T., Trice A. D. Reasons university students with a learning disability wait to seek disability services. *Journal of Postsecondary Education and Disability*. 2012. № 25 (2). P. 145–159. URL: https://www.ahead-archive.org/uploads/publications/JPED/jped25_2/JPED25_2_FullDocument.pdf (дата звернення: 5.02.2025).
22. Lombardi A., Gelbar N., Dukes L. L. III, Kowitt J., Wei Y., Madaus J., Lalor A. R., Faggella-Luby M. Higher Education and Disability: A Systematic Review of Assessment Instruments Designed for Students, Faculty, and Staff. *Journal of Diversity in Higher Education*. 2018. № 11 (1). P. 34–50. <https://doi.org/10.1037/dhe0000027>
23. NASPA. *Principles of good practice for student affairs*. 1997. URL: <https://www.naspa.org/articles/principles-of-good-practice-for-student-affairs-1997> (дата звернення: 3.02.2025).
24. National Association of Scholars. *Rebuilding campus community: The wrong imperative*. 2008. URL: <https://www.nas.org/blogs/statement/rebuilding-campus-community-the-wrong-imperative1> (дата звернення: 6.02.2025).
25. National Commission on Excellence in Education. *A nation at risk: The imperative for educational reform*. 1983. URL: <https://web.archive.org/web/20201029222248/https://www2.ed.gov/pubs/NatAtRisk/index.html> (дата звернення: 4.02.2025).
26. Pascarella E. T., Terenzini P. T. How College Affects Students: A Third Decade of Research. San Francisco: Jossey-Bass, 2005. 848 p.

27. Patton A. L. Who Wrote the Books: A History of the History of Student Affairs. *Journal of Critical Scholarship on Higher Education and Student Affairs*. 2016. Vol. 3. Iss. 1. Art. 5. URL: <https://ecommons.luc.edu/jcshesa/vol3/iss1/5> (дата звернення: 6.02.2025).
28. Roberts D. C. The student personnel point of view as a catalyst for dialogue: 75 years and beyond. *Journal of College Student Development*. 2012. № 53 (1). P. 2–18. DOI: <https://doi.org/10.1353/csd.2012.0006>
29. Schuh J. H., Jones S. R., Torres V. (Eds.) *Student Services: A Handbook for the Profession* (6th ed.). San Francisco: Jossey-Bass, 2017. 870 p. URL: <https://dl.icdst.org/pdfs/files4/3e2a7609971054b58fe75b965926ea73.pdf> (дата звернення: 4.02.2025).
30. Schuh J. H., Jones S. R., Harper Sh. R. *Student Services: A Handbook for the Profession* (5th ed.). San Francisco: Jossey-Bass, 2011. 570 p.
31. Trow M. Reflections on the transition from elite to mass to universal higher education. *Daedalus*. 1970. № 99. P. 1–42. URL: <http://www.jstor.org/stable/20023931> (дата звернення: 5.02.2025).
32. Vinson B. M., Reardon R. C., Bertoch S. C. Career Services at Colleges and Universities: A 30-Year Replication Study. *Journal of College Student Development*. 2014. № 55 (2). P. 203–207. DOI: <https://doi.org/10.1353/csd.2014.0018>
33. Young R. B. Guiding values and philosophy. *Student services: A handbook for the profession* / S. R. Komives, D. B. Woodard (Eds.). San Francisco: Jossey-Bass, 1996. P. 83–105.
34. Zhang N. *Rentz's student affairs practice in higher education*. Springfield, Illinois: Charles C Thomas Publisher, 2024. 712 p.

References

- Bratko, M. (2022). Tehnologiyi pidtrimki zdobuvachiv osviti v Centrah akademichnogo uspihu v universitetah SShA [Support Technologies for Students in Academic Success Centers in Universities of the USA]. *Pedagogical Education: Theory and Practice. Psychology. Pedagogy*, 38 (2), 6–13. <https://doi.org/10.28925/2311-2409.2022.38>
- Bratko, M., & Shkurat, R. (2024). Kar'yerni centri v universitetah SShA: fenomen, zasadi, funkcionuvannya [Career Centers in US Universities: Phenomenon, principles, functioning]. *Pedagogical Education: Theory and Practice. Psychology. Pedagogy*, 42 (2), 20–28. <https://doi.org/10.28925/2311-2409.2024.423>
- Kozmenko, O. (2019). Dosvid roboti centriv uspihu studentiv u SShA [The experience of student success centers' work in the USA]. *Spirituality of a Personality: Methodology, Theory And Practice*, 93 (6), 139–147. <https://doi.org/10.33216/2220-6310-2019-93-6-139-147>
- Kozmenko, O. I. (2020). *Pidgotovka uspishnoyi lyudini v zakladah vishoyi osviti SShA (druga polovina HH – pochatok HHI stolitya) [Training of a successful person in higher education institutions of the USA (the second half of the XX – beginning of the XXI century)]*. Volodymyr Dahl East Ukrainian National University.
- Lytovchenko, I., Lavrysh, Ю., Chugai, O., & Zelikovska, O. (2024). Centri akademichnogo uspihu v universitetah SShA v istorichnij perspektivi ta umovah sogo dennya [Academic Success Centers in U.S. Universities in Historical Perspective and Contemporary Conditions]. *Education. Innovation. Practice*, 12 (3), 41–47. <https://doi.org/10.31110/2616-650X-vol12i3-006>
- Tsymbaliuk, S. (2023). Osoblivosti diyalnosti centriv akademichnogo uspihu v universitetah SShA [Features of the Centers of Academic Success in US Universities]. *Educological Discourse*, 2 (41), 307–324. <https://doi.org/10.28925/2312-5829.2023.215>
- Abreu, M., Hillier, A., Frye, A., & Goldstein, J. (2016). Student experiences utilizing disability support services in a university setting. *College Student Journal*, 50 (3), 323–328.
- Allen, K. E., & Cherrey, C. (2003). Student affairs as change agents. *NASPA Journal*, 40 (2), 29–42. <https://doi.org/10.2202/1949-6605.1219>
- American Council on Education (1937). *The student personnel point of view*. <https://www.naspa.org/articles/student-personnel-point-of-view-1937>
- American Council on Education (1949). *The student personnel point of view*. <https://www.naspa.org/articles/student-personnel-point-of-view-1949>
- Arendale, D. R. (2010). Access at the Crossroads: Learning Assistance in Higher Education. *ASHE Higher Education Report*, 35 (6), 1–145. <https://doi.org/10.1002/aehe.3506>
- Bray, N. J., Major, C. H. (2011). Status of journals in the field of higher education. *The Journal of Higher Education*, 82 (4), 479–503. <https://doi.org/10.1080/00221546.2011.11777213>
- American Council on Education (2025, January 14). *Carnegie Elective Classifications: 2024 Year in Review*. https://players.brightcove.net/5209582031001/experience_6786fdbd917a9fe598232f13/share.html
- Cheney, L. (1989). *50 hours: A core curriculum for college students*. Washington, DC: National Endowment for the Humanities. <https://files.eric.ed.gov/fulltext/ED308804.pdf>

- Chickering, A. W., & Gamson, Z. F. (1987). Seven Principles for Good Practice in Undergraduate Education. *The Wingspread Journal*, 9, 1–10. <https://www.lonestar.edu/multimedia/sevenprinciples.pdf>
- Evans, N. J., & Reason, R. D. (2001). Guiding principles: A review and analysis of student affairs philosophical statements. *Journal of College Student Development*, 42 (4), 359–377. <https://dr.lib.iastate.edu/server/api/core/bitstreams/6c31447c-9451-4ac7-a110-c5e0344c8974/content>
- Ewing, J. C., & Stickler, W. H. (1964). Progress in the development of higher education as a field of professional graduate study and research. *Journal of Teacher Education*, 15 (4), 397–403. <https://doi.org/10.1177/002248716401500409>
- Hanson, M. (2024). College Enrollment & Student Demographic Statistics. *Education Data Initiative*. <https://educationdata.org/college-enrollment-statistics#>
- Kruempel, B. J. (1990). *Attitudes of academic and student affairs administrators toward student affairs preparation programs and their accreditation*. Doctoral dissertation. Iowa State University.
- Levine, P. B., & Ritter, D. (2024). The racial wealth gap, financial aid, and college access. *Journal of Policy Analysis and Management*, 43 (2), 555–581. <https://doi.org/10.1515/9780691210933>
- Lightner, K. L., Kipps-Vaughan, D., Schulte, T., & Trice, A. D. (2012). Reasons university students with a learning disability wait to seek disability services. *Journal of Postsecondary Education and Disability*, 25 (2), 145–159. https://www.ahead-archive.org/uploads/publications/JPED/jped25_2/JPED25_2_FullDocument.pdf
- Lombardi, A., Gelbar, N., Dukes, L. L. III, Kowitt, J., Wei, Y., Madaus, J., Lalor, A. R., & Faggella-Luby, M. (2018). Higher Education and Disability: A Systematic Review of Assessment Instruments Designed for Students, Faculty, and Staff. *Journal of Diversity in Higher Education*, 11 (1), 34–50. <https://doi.org/10.1037/dhe0000027>
- National Commission on Excellence in Education (1983). *A nation at risk: The imperative for educational reform*. <https://web.archive.org/web/20201029222248/https://www2.ed.gov/pubs/NatAtRisk/index.html>
- Pascarella, E. T., & Terenzini, P. T. (2005). *How College Affects Students: A Third Decade of Research*. Jossey-Bass.
- Patton, A. L. (2016). Who Wrote the Books: A History of the History of Student Affairs, *Journal of Critical Scholarship on Higher Education and Student Affairs*, 3 (1), 5. <https://ecommons.luc.edu/jcshesa/vol3/iss1/5>
- NASPA (1997). *Principles of good practice for student affairs*. <https://www.naspa.org/articles/principles-of-good-practice-for-student-affairs-1997>
- National Association of Scholars. (2008). *Rebuilding campus community: The wrong imperative*. <https://www.nas.org/blogs/statement/rebuilding-campus-community-the-wrong-imperative1>
- Roberts, D. C. (2012). The student personnel point of view as a catalyst for dialogue: 75 years and beyond. *Journal of College Student Development*, 53 (1), 2–18. <https://doi.org/10.1353/csd.2012.0006>
- Schuh, J. H., Jones, S. R., & Torres, V. (Eds.) (2017). *Student Services: A Handbook for the Profession* (6th ed.). Jossey-Bass. <https://dl.icdst.org/pdfs/files4/3e2a7609971054b58fe75b965926ea73.pdf>
- Schuh, J. H., Jones, S. R., & Harper, Sh. R. (2011). *Student Services: A Handbook for the Profession* (5th ed.). Jossey-Bass.
- Trow, M. (1970). Reflections on the transition from elite to mass to universal higher education. *Daedalus*, 99, 1–42. <http://www.jstor.org/stable/20023931>
- Vinson, B. M., Reardon, R. C., & Bertoch, S. C. (2014). Career Services at Colleges and Universities: A 30-Year Replication Study. *Journal of College Student Development*, 55 (2), 203–207. <https://doi.org/10.1353/csd.2014.0018>
- Young, R. B. (1996). Guiding values and philosophy. In S. R. Komives, D. B. Woodard (Eds.), *Student services: A handbook for the profession* (pp. 83–105). Jossey-Bass.
- Zhang, N. (2024). *Rentz's student affairs practice in higher education*. Charles C Thomas Publisher.

Стаття надійшла до редакції 10.02.2025

Прийнято до друку 27.03.2025

FEATURES OF THE ACTIVITIES OF STUDENT SERVICES IN U.S. UNIVERSITIES

Mariia Bratko

<https://orcid.org/0000-0001-7162-2841>

Doctor of Science in Pedagogy, Professor,
Professor of the Department of Educology
and Psychological and Pedagogical Sciences,
Faculty of Pedagogical Education,
Borys Grinchenko Kyiv Metropolitan University,
18/2 I. Shamo Blvd, 02154 Kiev, Ukraine
m.bratko@kubg.edu.ua

Liudmyla Khoruzha

<https://orcid.org/0000-0003-4405-4847>

Doctor of Science in Pedagogy, Professor,
Head of the Department of Educology
and Psychological and Pedagogical Sciences,
Faculty of Pedagogical Education,
Borys Grinchenko Kyiv Metropolitan University,
18/2 I. Shamo Blvd, 02154 Kiev, Ukraine

l.khoruzha@kubg.edu.ua

The article is devoted to the analysis of the types and specific features of student services in U.S. universities. It is shown that the development of higher education in the United States took place under conditions of constant growth in the student population and increasing demands for accessibility and quality of education. In response to these challenges, the field of student services (Student Services or Student Affairs) emerged – a complex of auxiliary programs, services, and activities aimed at supporting the academic, social, and personal development of students. These services include academic advising, financial aid, psychological support, career services, leadership development, support for international students, and the organization of sports activities. It has been found that, in their entirety, student services form a comprehensive institutional ecosystem that supports students academically, socially, and professionally. The historical foundations of the field of student affairs have been explored. It has been established that the basic principles of these services, outlined in the fundamental documents «The Student Personnel Point of View» (1937, 1949), provide for a holistic approach to the formation of students' personalities. The functional diversity of student services in the U.S. and their impact on academic success, social integration, and professional preparation of students have been analyzed. Attention is drawn to the necessity of studying the mechanisms for integrating individual elements of the American model of student support (such as academic success centers, career centers, and financial aid) into the Ukrainian educational practice, considering national realities and student needs.

Key words: *academic and social development, academic support, academic success centers, career centers, financial aid, student services, student affairs, U.S. higher education.*